

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder.*

(Lovforslag nr. 168. Fremsat 19/3 75. Første behandling 16/4 75. Betænkning 10/6 75).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

**Anden næstformand (Nathalie Lind):**

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

*Anden behandling af forslag til lov om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder.*

(Lovforslag nr. 169. Fremsat 19/3 75. Første behandling 16/4 75. Betænkning 10/6 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

**Lysholt Hansen (S):**

Der er under behandlingen af disse to lovforslag kun gjort få bemærkninger til lovforslag nr. 169 om statsgaranti for driftslån. Jeg beklager, at venstre, konservative og fremskridtspartiet ikke kan stemme for lovforslaget. Jeg synes, det følger sig smukt ind i helheden af de erhvervsfremmende forslag, det ellers er lykkedes at få igennem tinget.

Jeg kunne kun have ønsket mig, at man måske netop med lovforslag nr. 169 om statsgaranti for driftslån var gået noget videre, således at man havde kunnet hjælpe også unge virksomheder, der har brugt deres kapital til investering i virksomheden og derfor måske har manglet driftskapital, således at de ikke alene havde været bundet til virksomheder, der skulle omstille til ny produktion eller nye markeder.

Men jeg ser jo i dag i Børsen, at handelsministeren indkalder erhvervene til et møde

her i efteråret. Jeg vil gerne have lov at sige, at jeg håber, man under disse forhandlinger, som jeg anser for meget vigtige og meget afgørende for hele vores erhvervslovgivning, også kan drøfte et sådant problem. Jeg tror i det hele taget, det er fornuftigt, at man på denne måde inddrager erhvervene i lovgivningsarbejdet på et meget tidligt tidspunkt.

Jeg skal altså anbefale lovforslag nr. 169 og derefter sige nogle ganske få ord om lovforslag nr. 168, som jo er det, der har været det alvorlige problem under udvalgsarbejdet i erhvervsudvalget, nemlig forslaget om den såkaldte bistandsfond.

Det har jo været draget i tvivl, om der ville være behov for denne fond. Jeg synes derfor, det er værd at nævne de oplysninger, vi har fået om, at i tiden fra 1. januar 1974 til 31. marts 1975 er ikke mindre end 539 aktieselskaber med en aktiekapital på i alt 138 mill. kr., der er i insolvens, likvideret. Det er naturligvis selskaber af meget forskellig art, men det viser dog noget om, at det alligevel er en lovgivning, som der måske kunne være behov for at få gennemført, og som måske kunne føjes ind i den helhed, der igen kunne skabe noget mere beskæftigelse i det danske samfund.

Jeg er naturligvis ikke særlig begejstret for, at beløbet på 200 mill. kr. foreslås nedsat. På den anden side vil man anvende de 100 mill. kr. af de oprindelige 200 mill. kr. til forureningsbekæmpende foranstaltninger inden for industrien, og jeg må erkende, at det også er et formål, som det er værd at støtte, og som der vil være — tror jeg — en betydelig beskæftigelse i ret omgående, og derfor er det acceptabelt.

Når forslaget nu bliver ændret efter afstemningerne, således at fonden ledes af Finansieringsinstituttet for Håndværk og Industri, tror jeg megen tvivl hos banker og sparekasser og hos erhvervskredse må være fjernet, idet man vil sige, at netop i dette organ med de mange års erfaringer, som finansieringsinstituttet har, er der den fornødne erfaring og ekspertise med hensyn til finansiering, inden disse lån eventuelt gives.

Må jeg sluttelig have lov at sige, at jeg beklager også her, at vi ikke har fået de tre partier venstre, konservative og fremskridtspartiet med. Jeg håber, at det senere

**[Lysholt Hansen.]**

vil lykkes at få dem inddraget i erhvervslovgivningen på en måde, så hele dette ting kan samles om at fremme erhvervet.

Man siger fra de to partier venstre og konservative — fremskridtspartiet skal jeg ikke beskæftige mig med — at lovgivningen ikke begrænser erhvervenes omkostninger, og det er den reelle årsag til de nuværende vanskeligheder. Jeg tør ikke sige noget om, hvordan denne lovgivning i den henseende vil virke, men vi må jo erkende, at de reelle vanskeligheder, som de to partier peger på, er trods alt ændret i de forløbne år, idet renten er faldet 4 pct. i forhold til de tilsvarende måneder sidste år. Vi må også erkende det glædelige, at det senest opgjorte månedsprisindeks, som lige netop er kommet i går, viser, at vi med hensyn til prisstigninger lykkeligtvis — for første gang i øvrigt i mange år — er i den situation, at vi ligger helt i bund. Det vil altså sige, at vi i den henseende dog er på den rette vej. Jeg tror, disse forslag vil hjælpe os yderligere mod det, jeg kalder den rette vej, dvs. at få flere mennesker i arbejde. For os er det i hvert fald noget helt afgørende.

Jeg havde egentlig håbet, at alle kunne samles om disse lovforslag, for der er jo ingen, der pådattes eller påtvinges forslagene. Vil man ikke bruge loven, ja, så kan man lade være. Men skulle det virkelig være sådan, og det tror vi, at disse love kan støtte og hjælpe bare nogle enkelte erhvervsvirksomheder til at overleve, til at gennemføre en eventuel omlægning af produktionen, ja, så er det det værd på et tidspunkt, hvor vi har så mange ledige, som vi stadig væk har her, hvor det er midtsommer. Det er noget ganske afgørende for os, at hele beskæftigelsesproblemet må være hævet op over alle andre problemer, må prioriteres helt i top. Derfor må ingen mulighed lades uprøvet. Jeg tror, den mulighed her er en af dem, der har en chance for virkelig at hjælpe, og jeg er glad for, at det også senest fra Industrirådets side er erkendt, at det her er noget, man dog i hvert fald kan leve med. Jeg tror også, mange vil være i stand til at overleve, netop fordi vi får den lovgivning gennemført.

Jeg vil altså gerne anbefale de af ministeren stillede ændringsforslag.

**Wichmann Madsen (V):**

Vedrørende såvel lovforslag nr. 168 om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder som lovforslag nr. 169 om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder har udvalgsarbejdet ikke budt på nye argumenter, der har kunnet ændre venstres standpunkt.

Loven om en bistandsfond til kriseramte virksomheder har efter vor mening ingen nævneværdig virkning på produktion og beskæftigelse. Den rigelige likviditet i banker og sparekasser gør i øvrigt fonden helt overflødig nu. Det eneste lyspunkt, vi kan se ved denne lov, er, at beløbet er reduceret fra 200. mill. kr. til 100 mill. kr.

Hvad lovforslaget om garantier for driftslån angår, er der her efter vor mening et galt princip, idet det forvrider den normale konkurrence, og også her er den rigelige pengestrøm til bankerne i øjeblikket i stand til at klare de problemer, der opstår.

Som jeg sagde ved første behandling, er den eneste måde, vi løser arbejdsløsheden og valutaproblemerne på, en begrænsning af erhvervslivets omkostninger. Sådanne foranstaltninger kan altid få venstres støtte. Det er her, vi må indsætte vore begrænsede midler og komme videre ad den rette vej, som hr. Lysholt Hansen sagde. Det er jo glædeligt, at ingredienserne fra venstres helhedsplan begynder at gøre deres virkning.

**Glensgård (FP):**

Jeg vil først takke ministeren, fordi ministeren har stillet ændringsforslag nr. 2, hvor ministeren begrænser fonden fra 200 mill. kr. til 100 mill. kr. Jeg kunne godt tænke mig, om ministeren også havde stillet ændringsforslag, hvorefter de sidste 100 mill. kr. var fjernet.

Ministerens har også stillet ændringsforslag nr. 4, hvorved vi nu lægger fast, at det er Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, der skal bestyre dette nye beskæftigelsesterapiforslag. Samtidig har ministeren oplyst, at det sådan set har været hans idé hele tiden, at det skulle være dette institut, som skulle stå som baggrund for den nu formentlig oprettede nye fond, og det er da selvfølgelig en glæde, at vi får

[Glensgaard.]

ministerens ideer fremlagt som ændringsforslag her ved anden behandling.

Fremskridtspartiet er delt omkring ændringsforslag nr. 3, og årsagen til, at vi er delt på dette punkt, er sådan set ikke, at vi er uenige, men at der er begrundelse for både at stemme ja og nej til ændringsforslaget. Hvis vi siger ja til dette ændringsforslag, så giver vi mulighed for, at firmaer, som måske ikke ligefrem er på fallittens rand, men som bare har et kapitalbehov, kan komme i betragtning. Vi må formode, at der vil være en større del af dem, som ikke senere går fallit, og dermed vil der være et mindre tab for staten.

På den anden side må vi nok sige, at hvis vi først åbner op for en udvidelse, så vil ministeren komme tilbage til finansudvalget eller folketinget og sige: nu har vi lukket op for de og de muligheder, og derfor er fonden ikke stor nok, og derfor må vi udvide fondens kapital. Det er de to årsager til, at vi i partiet er delt i dette spørgsmål.

Til ændringsforslag nr. 1 vil vi stemme nej ud fra den betragtning, at vi ikke mener, der kan være nogen idé i, at denne dårlige lovgivning skal udvides til at kunne gælde helt til den 1. juli 1977.

Folketinget har igennem de sidste 10-15 år stadig pålagt erhvervslivet nye byrder. Det vil man ændre ved nu at give dem milde gaver, og både ministeren og hr. Lysholt Hansens partifælle råbte jo i går om, at nu stod vi her og gav milde gaver fra arbejderen til godsejeren. Nu står vi i dag med en lovgivning, hvor der i hvert tilfælde er mulighed for, at en del skatteydere vil komme til at betale til andre virksomheder. Vi kan altså komme ud for, at den lille arbejder, som hr. Lysholt Hansens partifælle i går talte om, nu skal til at betale lidt mere i skat, fordi staten er gået ind i bankvirksomhed.

Hr. Lysholt Hansen sagde også, at ingen påtvinges eller påduttet denne lov. Dér må hr. Lysholt Hansen dog have glemt, at der er nogle, der skal være med til at betale, og de påtvinges i hvert tilfælde denne lovgivning. Det er korrekt, at man kan ikke blive tvunget til at modtage tilskud fra staten endnu — man ved jo ikke, om det også kunne komme i et senere ændringsforslag fra ministeren.

Hr. Lysholt Hansen siger, at det glæder

ham, at Industrirådet udtaler, at de nu kan lære at leve med denne lovgivning. Det er netop fejlen. Fejlen er, at man måske set med ministerens øjne har slået en lille handel af med Industrirådet, således at Industrirådet nu har ændret standpunkt, så det accepterer lovgivningen.

Hvis Industrirådet bare lærte, at her i tilværelsen gælder det ikke bare om at sige ja, når det er tilskud, og nej, når det er restriktioner, men lærte at sige: vi ønsker at leve som et liberalt erhverv, så undgik vi al den slags her, hvor vi på det ene tidspunkt havde arbejderbevægelsen til at sige ja og på det næste tidspunkt havde Industrirådet til at sige ja. Vi kan lige så godt lære først som sidst, at det kan ikke nytte noget, at vi siger ja, hver gang vi får noget foræret, og siger nej, hver gang vi skal give.

Fremskridtspartiet ønsker ikke at medvirke til lovforslagenes gennemførelse og vil stemme nej ved tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Lysholt Hansen (S):

Jeg havde ellers lovet, at jeg ikke ville sige noget til hr. Glensgård, men jeg må alligevel gøre hr. Glensgård opmærksom på, at jeg er helt overbevist om, at danske arbejdere med jævne og almindelige lønindtægter hellere end gerne, om det skulle være, er med til at bidrage til det formål her, som giver dem og deres kammerater en chance for måske at få en arbejdsplads. Det er nemlig ikke egoister, det er folk, der forstår sammenholdets og solidaritetens betydning. Derfor er jeg helt overbevist om, at her handler vi helt i overensstemmelse med de vælgere, som har sat os ind i dette ting. Egoismen overlader vi helt til hr. Glensgård og hans parti.

Anden næstformand (*Nathalie Lind*):

Hr. Glensgård har ordet for en kort bemærkning, og så foreslår jeg, at vi går videre med talerrækken.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Så længe vi har den socialdemokratiske regering siddende, kan jeg desværre ikke love hr. Lysholt Hansen, at jeg ikke vil beskæftige mig med socialdemokratiet. Det er jeg forpligtet til, fordi det i hovedsagen

[Glensgaard.]

er dets lovforslag, vi skal behandle. Men det er helt givet, at hvis også socialdemokratiet nu lærte, at det, det drejer sig om her, det er ikke, at staten skal gå ind og drive bankvirksomhed, det, det drejer sig om, er, at vi skal undgå alle disse restriktioner over for erhvervslivet, så var vi heller ikke kommet ud i den krise, vi er i. Men igennem de glade 1960ere har vi forbrugt en hel del penge, som vi reelt ikke på det tidspunkt havde tjent. Vi har levet over evne, og det kom som et slag til os den dag, den tredje verden sagde stop. O.k. vi er ikke enige og bliver det forhåbentlig heller aldrig, i hvert tilfælde ikke på disse områder.

**Ingomar Petersen (RV):**

Jeg skal ikke spille folketingets tid med at kommentere fremskridtspartiets synspunkter på erhvervs politik. Det er jo de samme synspunkter, som her fremføres, at man ikke ønsker under nogen form at støtte dansk erhvervsliv, det har alle debatter i dette folketing vist, hvor fremskridtspartiet har været med.

Om lovforslaget om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder kan jeg sige, at det er med hensyn til sigte, principper og virkemidler fuldt og helt i tråd med det radikale forslag til folketingsbeslutning på dette område. Vi kan fuldt ud støtte, at der her bliver givet en hjælp af en helt usædvanlig art i en ekstraordinær situation til støtte af den beskæftigelsesfremmende erhvervs politik inden for håndværk og den mindre industri.

Her får mindre virksomheder med op til 75 medarbejdere nu mulighed for at få lån til driftsformål og til omstilling af produktion, som der vitterlig i mange håndværksvirksomheder og mindre industrivirksomheder er et meget stort behov for. Det undrer mig meget, at venstre og konservative ikke kan støtte dette. Jeg har altid regnet disse partier for at være partier, som ville støtte håndværket og den mindre industri, men det viser sig, at selv ikke her vil disse partier være med, ikke engang i en specielt vanskelig situation.

Med hensyn til garantifonden til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte virksomheder kan jeg sige, at vi fra

radikal side også mener, at den under den nuværende konjunkturafmatning på en eller anden måde kunne være en hjælp. Vi har under førstebehandlingen af dette lovforslag stillet det spørgsmål, om det nu var nødvendigt at stille et så stort administrativt apparat på benene for så kort en periode. Ligeledes udtrykte vi det ønske, at skulle man ind i en nødvendig hjælp i en given situation, så skulle den hjælp i hvert tilfælde have en mulighed for at kunne ydes hurtigt.

Disse fra radikal side nævnte betænkeligheder ved ministerens oprindelige forslag har ministeren nu taget til følge og stillet ændringsforslag svarende dertil. Ligeledes har man nedsat de foreslåede 200 mill. kr. til 100 mill. kr., og jeg tror også, det er rigtigt set, at man nok kan benytte andre 100 mill. kr. til et andet fornuftigt formål, som også er til gavn for erhvervslivet.

Vi står altså i en situation, hvor man ikke fra venstres og de konservatives side vil yde en støtte til erhvervslivet. Man kan diskutere garantifonden, men at man ikke vil yde en støtte til det mindre håndværk og industri, forstår jeg ikke, når man tænker på, at man for nogen tid siden i denne sal gik ind for en lovgivning, som for et andet erhvervsområde, nemlig vor skibsfartsindustri, i hvert tilfælde har den virkning. Når man ikke kan gå ind for en hjælp til vort erhvervsliv i øjeblikket, så synes jeg nok, at man specielt fra venstres side i allerhøjeste grad har skiftet standpunkt med hensyn til en erhvervsfremmende politik.

**Ninn-Hansen (KF):**

I betænkningen står der i begyndelsen: „Henvendelse fra Danmarks Sparekasseforening, Den danske Bankforening, Grosrerer-Societetet og Industrirådet er optrykt som bilag til betænkningen.“

Det er imidlertid ikke sket endnu, og jeg skal hverken rette bebrejdelser mod folketingssekretariatet eller andre — der er jo alt for travlt for tiden med det tempo, der er på — men jeg henstiller, at disse bilag bliver optrykt inden tredjebehandlingen. Jeg gør det så meget desto mere, som et mindretal bestående af venstre og konservative henviser til udtalelser fra disse erhvervsorganisationer, der med efter

[Minn-Hansen.]

min opfattelse helt rigtige synspunkter vender sig principielt imod den statslige bistandsfond og taler om den konkurrenceforvridning, som kan opstå ved denne lovgivning. Jeg gør opmærksom på, at Industrirådet — det gør jeg, fordi hr. Glensgård omtalte Industrirådet — var deltager i denne advarsel imod lovgivningen, og vi har ikke hørt andet fra Industrirådet end denne skrivelse, der burde have været optrykt til betænkningen, og som bør foreligge inden tredjebehandlingen. Vi må altså betragte det som disse erhvervsafgørende indvendinger imod en lovgivning af denne karakter.

For der er jo ikke sket nogen ændringer i det principielle, fordi man ændrer beløbet fra 200 mill. kr. til 100 mill. kr., og fordi man anvender en anden administrationsform. Derfor må vi regne med, at det, erhvervene har sagt, de advarsler, de er fremkommet med, den kritik, de er fremkommet med mod denne lovgivning, fortsat holder.

I øvrigt vil jeg gerne sige om bemærkningerne til ændringsforslag nr. 2 — hvor der som begrundelse for at nedsætte de 200 mill. kr. til 100 mill. kr. henvises til, at miljøministeren vil yde tilskud til gennemførelse af forureningsbekæmpende foranstaltninger inden for industrien — at jeg kan ikke se, at de to ting har noget som helst med hinanden at gøre. Forslaget om midlertidig støtte til miljøinvesteringer kommer jo til første behandling senere i dag, men jeg vil gerne nu sige, at vi anser det for en naturlig samfundsopgave at gøre en indsats imod forureningen, og det er noget ganske andet end det, der har været tanken og er ideen med dette lovforslag.

Hr. Ingomar Petersen forstod ikke, at mit parti kunne vende sig imod de to lovforslag. Ja men vi foretrækker en liberal fremgangsmåde; hvis man ønsker, at det skal være staten, der skal støtte alt, så får man også et skatteniveau derefter, så får man en forvridning af erhvervslivet, som vi ikke synes om. Det er en nydannelse, når man vil gennemføre en lovgivning om driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder. Jeg mener, at de principielle synspunkter, som de erhverv,

jeg nævnte, har angivet over for forslaget om den statslige bistandsfond, også gælder det andet lovforslag, og at vi er på linje med dem.

Jeg kan i øvrigt henvise til mine bemærkninger ved første behandling; jeg synes, det er helt urimeligt, at partier, der ellers betegner sig som liberale, ønsker at gå ind i en sådan lovgivning.

**Ømann (SF):**

Jeg behøver jo ikke at sige til indledning, at dette ikke er vor kop te: ydelse af erhvervsstøtte. Men overskriften på denne lovgivning er jo beskæftigelsen og en nødsituation.

Jeg må nok sige, at set på baggrund af de forslag, vi tidligere har haft i den retning om afskrivninger, som folk selv kan tilegne sig, uanset om de har nogen som helst beskæftigelsesmæssig virkning eller de ikke har det, er dette her en langt, langt bedre lovgivning. Her er der dog indsat organer, som kan bedømme og finde ud af, om de ydelser, der sker fra det offentlige, sker efter nogenlunde fornuft, og derfor kan vi gå ind for det.

Jeg beklager naturligvis, at effekten af det største af lovforslagene, nemlig det om finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder, er stækket væsentligt ved, at man skærer ned fra 200 mill. kr. til 100 mill. kr. Det opvejes dog af, at regeringen har lovet, at de nedskårne 100 mill. kr. går til miljøforbedrende foranstaltninger. Jeg håber, at det lovforslag, vi skal have til første behandling senere på dagen, bliver således omformet, at loven vil have ikke alene samme effekt, men en større effekt, hvad jeg tror den vil have.

Dernæst, hvad angår henlæggelsen af administrationen til Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, må jeg sige, at jeg har ikke meget imod det. Det er et organ, som er vant til at se på den slags sager, og jeg ser også, at så undgår man at oprette et specielt organ, en speciel bestyrelse for disse ting, som vel nok kun ville kunne blive ringere end den, der er her.

Jeg skal derfor anbefale at stemme for regeringens ændringsforslag på dette om-

[Ømann.]

råde, og jeg skal også love at stemme for begge de omhandlede lovforslag ved tredje behandling.

**Inger Stilling Pedersen (KrF):**

Kristeligt folkeparti anser det for meget, meget vigtigt, at vi søger at skabe så gode kår for erhvervslivet som overhovedet muligt, og at vi prøver at sikre så mange arbejdspladser, som det kan lade sig gøre.

Vi er helt enige med det konservative folkeparti og venstre i, at omkostningerne er en væsentlig grund til de vanskeligheder, der er, men vi mener ikke, det udelukker, at vi også er med til at sikre arbejdspladserne ved disse lovforslag.

Vi udtalte ved første behandling betænkeligheder ved, at der skulle oprettes en ny fond, som man måske ikke havde kontrol med, og derfor hilser vi med glæde det ændringsforslag, der går ud på, at fonden bestyres af Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk.

Vi er også vældig glade for, at beløbet deles, fordi vi ved, at mange erhvervsvirksomheder er kommet i vanskeligheder på grund af miljøloven; kan vi her være med til at hjælpe dem, medvirker vi gerne til det.

Vi anbefaler de stillede ændringsforslag.

**Kaj Hansen (DKP):**

Mit parti kan stemme for lovforslaget om bistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder og for de ændringsforslag, som ministeren har stillet, ligesom vi kan stemme for lovforslaget om driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder.

Når dette er sagt, bliver jeg nu også nødt til at tilføje, at vi forstår godt denne lovgivningshensigt, men vi betragter den alligevel som krusninger på overfladen, hvor man ikke går i dybden, og vi har ikke nogen overvældende tro på disse loves effekt, selv om vi forstår den gode hensigt og ikke vil udelukke, at der måske også kan reddes nogle arbejdspladser igennem denne lovgivning.

Men nu har vi forskellige erhvervslove af forskellig karakter, som ikke er indbyrdes forbundet med hinanden. Vi har endvidere en meget stor skattelovgivning, som også igennem afskrivningsregler og mange, mange andre ting giver støtte til erhvervslivet —

og vi må sige, at vi kan ikke fortsat støtte en lovgivning, der sådan siksakker sig frem fra sag til sag. Derfor opfordrer vi ministeren, i dette spørgsmål handelsministeren, men det kan også være skatte- og afgiftsministeren, til at overveje, om det nu ikke var tiden at få et overblik over hele den lovgivning. Jeg har nævnt ved en anden sags behandling, da det var skattelove, det gjaldt, bl. a. hvor meget der ydes i støtte til erhvervslivet igennem skattelovgivningen, endvidere at man burde have disse erhvervslove samlet under én hat og så få inddraget de mennesker, som man gerne vil bistå — og jeg formoder, det ikke er alene dem, der ejer produktionsmidlerne, men også dem, der benytter produktionsmidlerne — i en sådan lovgivning både med hensyn til kontrol og med hensyn til medindflydelse og medbestemmelse.

Jeg vil også gerne sige, at når erhvervslivet ikke selv har kunnet finde ud af at lave en Erhvervenes Bistandsfond, som de selv betalte til, og det nu er staten, der skal træde til med en sådan bistandsfond, så var det også rimeligt, at staten fandt ud af at pålægge erhvervslivet et bidrag til en sådan bistandsfond, fordi det jo faktisk her drejer sig om, at erhvervslivet også i en sådan situation må være med til at hjælpe de virksomheder, som er kommet i vanskeligheder, og hvor der kan være fare for affolkning af arbejdspladser.

Nu er det altså en meget midlertidig lovgivning, og derfor kan vi støtte den, men vi vil opfordre til, at de spørgsmål, jeg her har rejst, virkelig tages op, når tiden er inde til det.

**Jes Schmidt (CD):**

Da næsten alle argumenter, som kan fremføres i denne sag, er blevet udtalt her fra talerstolen, kan jeg indskrænke mig til at meddele, at CD-gruppen vil afholde sig fra at stemme om lovforslag nr. 168 med de dertil hørende ændringsforslag, men at den agter at stemme for lovforslag nr. 169 på baggrund af den erhvervsvenlige politik, som hører med til CDs program.

**Sigsgaard (VS):**

Under førstebehandlingen opstillede VSs ordfører de to krav, der bør stilles til

## [Sigsgaard.]

beskæftigelsesforanstaltninger, nemlig for det første, at det er en i hvert fald nogenlunde fornuftig produktion, der fremmes, og for det andet at støtten ikke kapitaliseres til fordel for privatkapitalen. De to betingelser er i hvert fald kun delvis opfyldt med de forslag, der her er til behandling.

Det står stadig helt uklart, hvad fonden egentlig skal bruges til. Det kan vel ikke være til forhindring af spekulationslukninger, skønt her kan fonden måske misbruges: en virksomhed kan påberåbe sig eller skabe kunstige vanskeligheder og på den måde måske skaffe sig kapital. Det kan vel heller ikke være de levedygtige virksomheder, der tales om i forslagene, for de skulle jo kunne låne ad normal vej.

Vi har i udvalget spurgt, hvilke af de virksomheder, der har været i vanskeligheder gennem det sidste år, der ville kunne få bistand fra fonden. Vi mente, at kun på den måde kunne vi have fået en fornemmelse af, hvad fonden egentlig skal bruges til. Men ministeren har ikke ønsket at besvare det spørgsmål.

På den baggrund kan vi ikke støtte forslagene, men må stemme imod. Jeg skal tilføje, at vi ved første behandling forklarede, hvorfor vi ikke tror på socialdemokratiets måde at bekæmpe krisen på. Det var den 16. april, det er jo nu et par måneder siden, og krisen er blevet værre siden da. Arbejdsløsheden er steget i de to måneder, der er gået, bekæmpelsen har vi ikke set noget til. Sandheden er jo da også, at hverken regeringen eller den borgerlige opposition aner, hvad de skal stille op.

Det skyldes naturligvis, at krisen er en del af hele vores økonomiske system. I gode tider bliver kapitalapparatet så stort, at det ikke kan forrentes, og så bliver det gennem krisen delvis destrueret. Sådan er altså kapitalismen, og det kan ikke engang socialdemokrater lave om på.

Det betyder på den anden side ikke, at folketingets ingenting skal foretage sig. Det er folketingets og regeringens skyld, at der ikke bygges alle de almennyttige boliger, som de arbejdsløse bygningsarbejdere kan overkomme at bygge, men ingenting gør folketinget ved det. Der ligger her i folketingets forslag om afskaffelse af boligomsen. Det gøres der ikke engang noget ved, og

regeringen tager ikke selv initiativ til at sætte byggeriet i gang. I stedet for kommer man så med de sædvanlige forslag om afskrivningsfiduser og om anden støtte til privatkapitalen. Alt imens lønarbejderne spises af med højst 90 pct. i understøttelse og for manges vedkommende meget mindre, giver folketinget altså dele af kapitalen det ene tilskud efter det andet uden synligt resultat, undtagen naturligvis på modtagerens bankkonti.

Det er efter vores opfattelse asocial politik. Vi må opfordre til, at der sættes gang i boligbyggeriet, at boligomsen ophæves, og at der indføres fuld erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Det er en sådan politik, der skal føres, ikke en fortsættelse af den politik, der giver det ene tilskud til kapitalen efter det andet.

*Handelsministeren (Erling Jensen):*

Under forespørgselsdebatten om beskæftigessituationen i begyndelsen af denne måned udtalte jeg, at hensigten med de to lovforslag, vi her behandler, udelukkende var at opnå, at virksomheder, der var sunde, som vi skønnede var værdifulde for erhvervsudvikling og samfund, kunne bevares i en vanskelig overgangsperiode, og jeg benyttede anledningen til også at sige, at de ændringer, der måtte til, under forudsætning af at dette formål kunne bevares, var regeringen og mit parti villige til at gennemføre.

Jeg konstaterer med glæde i dag, at denne holdning gælder hos en række partier. Det gælder det radikale venstre, det gælder kristeligt folkeparti, det gælder i betydeligt omfang centrum-demokraterne, det gælder socialistisk folkeparti og Danmarks kommunistiske parti; hvert ét af disse partier såvel som mit parti har måttet aflevere nogle af vore synspunkter om, hvordan denne lovgivning burde have været udformet, for til gengæld at søge formålet gennemført og søge det gennemført nu. Det siger jeg disse partier tak for.

Jeg beklager, at venstre og de konservative ikke har villet være med denne målsætning og med denne holdning. Jeg har svært ved at se det forvridende i de lovforslag, der nu foreligger, jeg har svært ved at se, hvad det er, man er bange for, med den administration denne lovgivning nu får.

Jeg beklager også, at hr. Sigsgaard må

[Handelsministeren.]

sige, at det, der ligger i denne lovgivning af beskæftigelsessikrende karakter, kan han og hans parti ikke støtte.

Jeg skal undlade at tage særskilt stilling til hr. Glensgård og hans partis holdning. Mit indtryk er, at fremskridtspartiet lovlig tit omkring erhvervslovgivning har fortalt os, hvad vi burde have gjort i det, de kalder de glade 1960ere, og undladt selv at ville være med til at gøre det, der skal gøres i de mere vanskelige 1970ere.

Når hr. Glensgård spørger, hvorfor vi ikke fra starten satte Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk ind, beror det jo på, at vi skal have tilsagn fra Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk om, at de vil være med til det, og det forudsatte, at vi kunne beskrive holdningen til disse ændringsforslag. Når hr. Glensgård taler om milde gaver, vil jeg gerne vide, hvor gavementet i lån til normal markedsrente foreligger. Og når hr. Glensgård taler om en handel med Industrirådet, vil jeg gerne spørge hr. Glensgård, om han kender de forbehold, Industrirådet tog ved lovforslagets oprindelige fremkomst, og ved, i hvilket omfang disse forbehold er blevet fjernet under folketingsbehandlingen.

**Wichmann Madsen (V):**

For endnu en gang at klargøre venstres stilling til erhvervslivets trivsel, især for hr. Ingomar Petersen, vil jeg gerne præcisere: venstre ønsker at bruge alle til rådighed stående midler til at skabe et erhvervs-klima, der kan fremme en sund og naturlig indtjening for erhvervslivet og en naturlig beskatning, således at erhvervslivet selv bliver i stand til at klare sine problemer. Vi tror ikke, at en konkurrence med banker og sparekasser, der for øjeblikket har rigelig likviditet, har nogen som helst virkning på hverken produktion eller beskæftigelse. Det er grunden til, at venstre ikke kan stemme for lovforslagene.

**Glensgård (FP):**

Til handelsministeren vil jeg gerne sige, at ministeren skal aldrig være bange: fremskridtspartiet vil altid være med til at gøre det, der er nødvendigt for at hjælpe dansk erhvervsliv. Men fremskridtspartiet vil ikke være med til at gøre noget, der er unød-

vendigt eller rettere sagt direkte skadeligt. Og det er derfor, vi ikke vil være med til at gennemføre den lovgivning, som handelsministeren her har fremlagt.

Så spørger handelsministeren, om jeg kender noget til den handel, der er foregået med Industrirådet. Nej, det gør jeg ikke, men som hr. Ninn-Hansen allerede har sagt, burde der til denne betænkning være optrykt nogle bilag, hvoraf det klart fremgår, at Industrirådet siger nej til denne lovgivning. I samråd har ministeren fortalt os, at den vigtigste årsag til, at Industrirådet nu kunne gå ind for den, var, at man fik det forslag, vi skal behandle senere på dagen. Men måske det mest vigtige: at fonden nu skulle finansieres af den allerede eksisterende fond for industri og håndværk. Men hvad der ellers er foregået af småhandler beklager jeg ikke at kunne hjælpe handelsministeren med.

Hr. Ingomar Petersen sagde, at han ikke ønskede at spilde folketingets tid på at fortælle om og kommentere fremskridtspartiets erhvervs politik. Det vil jeg sige tak for, for jeg er helt sikker på, at hr. Ingomar Petersen ikke kender fremskridtspartiets erhvervs politik. Han har ikke sat sig ind i den, og derfor ville det være spild af tid at få hr. Ingomar Petersen til at kommentere denne erhvervs politik.

**Handelsministeren (Erling Jensen):**

Selv om det hurtigt ville kunne have været overstået, skal jeg ikke bede hr. Glensgård om at redegøre for hans partis erhvervs politik.

Men derimod vil jeg godt have lov til at sige to ting om de to, der ikke er til stede her i denne sal, og som hr. Glensgård har fremdraget, nemlig Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk og Industrirådet i Danmark. Det var ikke mig, der brugte ordet handel, det var hr. Glensgård. Jeg har forklaret, at Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk først kunne indsættes i denne lovgivning på et tidspunkt, da deres indsættelse ikke længere kunne virke som en stillingtagen til denne lovgivning, og det er det, der er sket. Jeg har forklaret hr. Glensgård, at hvis han læser det bilag, som jeg er enig med hr. Ninn-Hansen i bør optrykkes, så vil han se, hvor Industrirådets hovedindvendinger var. Da drøftelserne med



**[Handelsministeren.]**

de partier, der ønsker at være med i denne lovgivning, har resulteret i, at disse hovedindvendinger er fjernet, er der jo ikke noget mærkeligt i, at den oprindelige holdning ikke har samme styrke, når det lovkompleks, vi diskuterer, er et andet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1 vedtoges med 76 stemmer mod 25; 30 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 1 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 2 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges med 92 stemmer mod 10; 37 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 3, således ændret, § 4, ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 5, § 5 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 6, § 6 i den ændrede affattelse og §§ 7 og 8 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

**Anden næstformand (Nathalie Lind):**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder.

Lovforslagets §§ 1-6 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

**Anden næstformand (Nathalie Lind):**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om myndiggørelse til optagelse af statslån.*

(Lovforslag nr. 200. Fremsat 11/4 75. Første behandling 29/4 75. Betænkning 6/6 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

*Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling* vedtoges uden afstemning.

**Anden næstformand (Nathalie Lind):**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om revisionen af statens regnskaber m. m.*

(Lovforslag nr. 162. Fremsat 18/3 75. Første behandling 23/4 75. Betænkning 3/6 75).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

**Første næstformand (Grete Hækkerup):**

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

*Anden behandling af forslag til lov om statsrevisorerne [af Risgaard Knudsen m. fl.]* (Lovforslag nr. 232. Fremsat 4/6 75. Første behandling 6/6 75. Betænkning 17/6 75).